



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 524/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného [REDACTED], advokátska kancelária, [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom Okresného súdu Nitra na domovú prehliadku sp. zn. OS NR-V-13-1/15-1Tp/353/15 z 21. januára 2015 a postupom súvisiacim s jej vykonaním, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a 2

a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd a práv (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom na domovú prehliadku sp. zn. OS NR-V-13-1/15-1 Tp/353/15 z 21. januára 2015 (ďalej len „príkaz na domovú prehliadku“) vydaným Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“) a postupom súvisiacim s jej vykonaním.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom bol vydaný príkaz na domovú prehliadku, na základe ktorého bola 22. januára 2015 vykonaná domová prehliadka v byte užívanom sťažovateľom.

Sťažovateľ uvádza, že nariadenie domovej prehliadky bolo odôvodnené skutočnosťou, že sa v predmetnej nehnuteľnosti mali nachádzať veci dôležité pre trestné konanie podrobne špecifikované vo vydanom príkaze, avšak vykonaná domová prehliadka mala negatívny výsledok.

Sťažovateľ argumentuje, že v predmetnom príkaze na vykonanie domovej prehliadky bol označený ako podozrivá osoba, dosiaľ mu však nebolo v dotknutom trestnom konaní vznesené obvinenie, pričom z vydaného príkazu nevyplývajú a ani jemu nie sú známe žiadne skutočnosti, ktoré by vysvetľovali dôvodnosť podozrenia z jeho účasti na vyšetrovanom skutku, ako aj podozrenia z prítomnosti vecí súvisiacich s trestnou činnosťou v ním užívanom byte.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že domová prehliadka bola vykonaná v rozpore so zákonom, pretože jej vykonaniu nepredchádzala výzva na dobrovoľné vydanie vecí.

Podľa sťažovateľa je vydaný príkaz na domovú prehliadku nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný, keďže *„nijakým spôsobom bližšie nepopisuje skutočnosti a konkrétne zistenia, pre ktoré by mala byť domová prehliadka dôvodná, opodstatnená, a teda aj zákonná“*.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa sťažovateľ domnieva, že nariadenie a vykonanie domovej prehliadky „*bolo neprimeraným zásahom do jeho práva na rešpektovanie súkromia a obydľia a spôsobilo mu zbytočný psychický stres a v značnej miere narušilo jeho povesť*“.

Sťažovateľ vníma v súvislosti s popísanými okolnosťami nariadenie a vykonanie domovej prehliadky ako porušenie všetkých jeho označených základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom.

Na základe uvedeného v závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 21 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru príkazom na domovú prehliadku sp. zn. OS NR-V-13-1/15-1Tp/353/15 z 21. januára 2015 vydaným okresným súdom a postupom súvisiacim s jej vykonaním a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je namietaná neústavnosť, ako aj namietané porušenie práv garantovaných dohovorom v súvislosti s nariadenou a vykonanou domovou prehliadkou v byte užívanom sťažovateľom.

Ochrana obydlia je súčasťou širšej kategórie, ktorou je ochrana súkromia. Ochrana súkromia je zakotvená vo viacerých ustanoveniach ústavy, naproti tomu ochrana práva na súkromie je v dohovore sústredená v čl. 8. Ústavný súd už v minulosti viackrát judikoval, že základné práva obsiahnuté v ústave vykladá v intenciách dohovoru, teda v intenciách judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“). Tak je to aj v súvislosti s danou problematikou.

Z hľadiska metodologického pri sťažnostiach týkajúcich sa namietaného porušenia čl. 8 dohovoru po uznaní, že ide o vec spadajúcu do pôsobnosti označeného článku, ESLP presúva svoju pozornosť na skúmanie ospravedlniteľnosti takéhoto zásahu z pohľadu limitov vymedzených čl. 8 dohovoru. Ako prvé nastupuje posúdenie kritéria legality (že k zásahu došlo na základe zákona), potom legitímnosti (že k zásahu došlo pre účely niektorého zo záujmov vymedzených čl. 8 ods. 2 dohovoru) a napokon proporcionality zásahu, teda že zásah bol v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa nevyhnutný.

V posudzovanom prípade sťažovateľa došlo k obmedzeniu domovej slobody na zákonom podklade, ktorý predstavujú ustanovenia § 99 a nasledujúcich zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný

poriadok“), pričom toto obmedzenie sledovalo legitímny cieľ – verejný záujem na odhalení trestnej činnosti.

Kritérium proporcionality aplikované pri posudzovaní zásahov do súkromia vyžaduje adekvátne vyváženie dvoch navzájom si konkurujúcich záujmov, v konkrétnom prípade sťažovateľa na jednej strane garancie domovej slobody a na druhej strane verejného záujmu na odhalení trestnej činnosti a potrestaní páchatel'ov.

Sťažovateľ je toho názoru, že v jeho prípade bolo nariadenie a vykonanie domovej prehliadky neprimeraným zásahom do práva na rešpektovanie súkromia a obydlia.

Z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutej domovej prehliadky a jej konformnosti s dohovorom bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či bol zásah do domovej slobody sťažovateľa primeraný, teda či zodpovedal zmienenej požiadavke proporcionality, inými slovami, či súd, ktorý k vykonaniu domovej prehliadky privolil, náležite zohľadnil všetky relevantné okolnosti prípadu sťažovateľa a či bol v celom svojom rozsahu konflikt spoločenského záujmu na náležitom vyšetrení trestnej činnosti s domovou slobodou sťažovateľa vyriešený v duchu požiadavky spravodlivej rovnováhy.

Z obsahu vydaného príkazu na domovú prehliadku, ako aj zo súvisiaceho spisu Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Západ ČVS: PPZ-920/NKA-PZ-ZA-2014 ústavný súd zistil tieto relevantné skutočnosti, z ktorých pri posúdení sťažnosti sťažovateľa vychádzal:

Sudca okresného súdu, ktorý vydal predmetný príkaz na domovú prehliadku v byte užívanom sťažovateľom, potrebu jej vykonania odôvodnil vykonávaným trestným stíhaním vo veci obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, kde konštatoval, že sa u sťažovateľa ako podozrivej osoby môžu nachádzať veci dôležité pre trestné konanie. V odôvodnení vydaného príkazu argumentoval takto: „*Na základe zistených skutočností z predloženého spisového materiálu vyplýva, že je dôvodné podozrenie, že v tomto byte*

*a v priestoroch k nemu patriacich sa nachádzajú dôkazy, ktoré súvisia s vyšetrovaním obzvlášť závažného zločinu podvodu, ktoré boli použité na spáchanie tohto zločinu, prípadne boli získané týmto zločinom. V tomto byte sa môžu nachádzať najmä zbrane, finančná hotovosť, tašky na poštu, kufrík na prenos tržby, plastové prepravky INTEGRA, jednotky výpočtovej techniky, nosiče dát a iné dôležité veci.“*

Podkladom pre vydanie príkazu na domovú prehliadku bol pre sudcu návrh Krajskej prokuratúry v Nitre sp. zn. I KO-13-1/15-NR z 19. januára 2015 (ďalej len „návrh prokurátora“), ktorý obsahoval podrobnejšiu argumentáciu špecifikujúcu dôvodnosť podozrenia z účasti sťažovateľa na vyšetrovanej trestnej činnosti, ako aj splnenie zákonných podmienok na vykonanie domovej prehliadky v zmysle § 99 Trestného poriadku.

Prokurátor v predmetnom návrhu dôvodil: *„Z doposiaľ vykonaného vyšetrovania ako aj z operatívnych zistení je zrejmé, že [REDAKOVANÉ], ako bývalý policajt po odchode z policajného zboru sa zamestnal v spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], aj z toho dôvodu, aby sa dostal k interným informáciám súvisiacimi s prevozom peňazí. Po odchode z tejto firmy tieto údaje mal ponúkať údajne iným záujmovým osobám v Bratislave. Taktiež mal dať prísľub, že by so službukonajúcimi pracovníkmi SBS vedel dohodnúť fingovanie a bezproblémový priebeh lúpeže transportu. V období krátko po tom, kedy boli medializované informácie o prepadoch transportov [REDAKOVANÉ] sa mal vyjadrovať v tom zmysle, že si dopraje exkluzívne dovolenky, aj keď mu to jeho vtedajšia finančná situácia neumožňovala. Kontaktná osoba spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], za účelom preverenia zamestnancov spoločnosti okrem iného k osobe [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uviedla, že v období od 25. 3. 2011 do 02. 01. 2012 pracoval v ich spoločnosti ako dispečer, pričom pracovná zmluva s ním bola skončená z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny. Operatívnou činnosťou bola zistená informácia, že v podvečerných hodinách dňa 24. 09. 2014 sa mal podozrivý [REDAKOVANÉ] stretnúť s doposiaľ neustáleným pracovníkom [REDAKOVANÉ] na čerpacej stanici [REDAKOVANÉ]. Kontaktný pracovník uvedenej spoločnosti potvrdil, že v inkriminovanom čase sa na území mesta [REDAKOVANÉ] nachádzala iba jedna posádka, a to podozrivý [REDAKOVANÉ] a podozrivý [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom k vyššie uvedenému je tu dôvodné podozrenie, že podozrivý [REDAKOVANÉ]*

■ je členom organizovanej skupiny, ktorej členovia sa mali podieľať na spáchaní predmetného trestného činu. Je preto dôvodné predpokladať, že môže disponovať vecami pochádzajúcimi z trestnej činnosti, resp. vecami, ktoré by mohli preukázať jej spáchanie.“

Judikatúra ESLP v súvislosti so zásahmi do domovej slobody zvykne pri posudzovaní kritéria proporcionality v prvom rade skúmať, či boli dotknutému subjektu poskytnuté dostatočne účinné záruky proti zneužitiu domovej prehliadky v podobe súdnej kontroly vykonanej spravidla formou predchádzajúceho súhlasu sudcu s domovou prehliadkou. Ústavný súd je toho názoru, že dôvody, ktoré okresný súd vo vydanom príkaze prezentoval, neboli síce úplne vágne, avšak mali skôr rámcovú podobu a bližšia špecifikácia sa týkala iba zamerania domovej prehliadky v podobe podrobného výpočtu vecí, zaistenie ktorých bolo cieľom nariadenej domovej prehliadky. Na druhej strane však treba povedať, že vydaný príkaz sudcu nadväzoval na návrh prokurátora, ktorý poskytoval veľmi podrobnú identifikáciu dôvodov zakladajúcich podľa názoru orgánov činných v trestnom konaní u sťažovateľa dôvodné podozrenie z účasti na vyšetrovanej trestnej činnosti, na čo logicky nadväzoval záver o možnej prítomnosti vecí súvisiacich s predmetnou trestnou činnosťou v obydlí užívanom sťažovateľom. Návrh prokurátora je riadnou súčasťou vyšetrovacieho spisu (do ktorého môžu v zmysle § 69 ods. 1 Trestného poriadku v záujme uplatnenia ochrany práv nazrieť aj iné osoby ako strany trestného konania) a podľa názoru ústavného súdu je tak zmienený rámcový charakter príkazu súdu dostatočne vyvážený pregnantnou špecifikáciou dôvodnosti prehliadky obydlia sťažovateľa obsiahnutou v návrhu prokurátora.

Ďalšie z relevantných okolností, ktoré ústavný súd pri posúdení proporcionality vykonaného zásahu zohľadnil, boli povaha vyšetrovaného trestného činu (stupeň jeho závažnosti), pozícia sťažovateľa vo vyšetrovanom prípade, potenciálne možnosti orgánov činných v trestnom konaní pri zabezpečovaní dôkazov, špecifikácia rozsahu nariadenej domovej prehliadky, spôsob vykonania domovej prehliadky a v neposlednom rade aj rozsah možných následkov vykonanej prehliadky na povesť sťažovateľa.

Ústavný súd konštatuje, že domová prehliadka u sťažovateľa bola vykonaná pre účely objasnenia závažného trestného činu (obzvlášť závažný zločin), sťažovateľ figuroval vo

vyšetrovanej trestnej veci ako podozrivá osoba, kde sa toto podozrenie, ako už bolo uvedené, opieralo o veľmi podrobné dôvody. Argumentáciu sťažovateľa, že vykonaná prehliadka mala negatívny výsledok a sťažovateľovi, ako sám uvádza, nebolo dosiaľ vznesené obvinenie, nemožno považovať za skutočnosti, ktoré samy osebe s absolútnou istotou vylučujú opodstatnenosť vykonanej prehliadky. Podstatné pre posúdenie veci je, či v relevantnom čase nariadenia domovej prehliadky predstrel súdny príkaz a návrh prokurátora dostatočné argumenty osvedčujúce dôvodné podozrenie (nie absolútnu istotu) o prítomnosti veci dôležitej pre trestné konanie v dotknutom obydľí.

Potenciálne relevantné dôkazy – veci použité na spáchanie alebo získané z trestnej činnosti, nebolo možné zabezpečiť ináč ako ich zaistením u podozrivých osôb.

Rozsah domovej prehliadky bol príkazom súdu náležite limitovaný, keďže príkaz obsahoval presnú identifikáciu vecí, na ktoré sa mala prehliadka sústrediť a obmedziť.

Z obsahu zápisnice o vykonanej prehliadke jasne vyplýva, že samotnému vykonaniu prehliadky predchádzala výzva na dobrovoľné vydanie vecí v zmysle § 104 Trestného poriadku a prehliadka bola vykonaná za účasti nezávislej osoby („osoba nezúčastnená na veci“).

Toto je sumár faktorov, ktoré podľa názoru ústavného súdu svedčia v prospech záveru o primeranosti vykonaného zásahu.

Oproti nim na druhej strane stojí s veľkou pravdepodobnosťou možný, negatívny dopad vykonaného zásahu na povesť sťažovateľa v jeho okolí, čo je následok nevyhnutne spojený s domovou prehliadkou vykonávanou v bytovom dome obývanom okrem sťažovateľa komunitou susedov.

Početná skupina na prvom mieste uvedených faktorov však skoro jednoznačne posúva celkové hodnotenie situácie v prospech primeranosti vykonaného zásahu.

Na základe komplexného posúdenia všetkých relevantných faktorov v okolnostiach prípadu sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že zásah do domovej slobody sťažovateľa bol primeraný sledovanému cieľu, a teda ústavne akceptovateľný a konformný s limitmi vyplývajúcimi zo sťažovateľom označených článkov dohovoru, ktorých porušenie namieta.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2015